Należytość pocztowa uiszczona ryczałtem. Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie

PRENUMERATA:
Miesięcznie . . . . Zł. 1·10
Kwartalnie . . . . Zł. 3·30
Półrocznie . . . . Zł. 6·60
Rocznie . . . . Zł. 13·20
Prenumerata zagraniczna miesięcznie Zł. 1·50

Konto P. K. O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu.

Rękopisów nie zwraca się

OGŁOSZENIA:
Strona . . . . Zł. 200·—
1/2 strony . . . . Zł. 100·—
1/4 „ . . . . Zł. 60·—
1/8 „ . . . . Zł. 30·—
1/16 „ . . . . Zł. 15·—
1/32 „ . . . . Zł. 8·—
Przed tekstem 100 proc. drożej. Drobne za słowo 30 gr.

Rok VII — Tarnów, piątek dnia 2 listopada 1934 r. — Nr. 42

Erec Izrael — jedyna nadzieja i ostoja narodu żydowskiego — wzywa wszystkich Żydów do czynu i ofiar! Popierajcie Keren Hajesod!

Ciężki poród

Tymczasowy Zarząd kahalny jeszcze się nie narodził. Nowy komisarz zrezygnował już z udziału sjonistów w Zarządzie i podobno przedłożył nową listę już bez sjonistów. Nasz stosunek do komisarycznego Zarządu kahalnego nie ulegnie oczywiście zmianie. Jeżeli nowy komisarz kahalny przystąpi natychmiast do przeprowadzenia czystych wyborów — to sjoniści taki Zarząd popierać będą z całych sił, choć nie będą zasiadać w kahale.

My nie chcemy mandatów darowanych. Nikogo o mandaty nie prosimy. I nikt nam nie robi łaski, jeżeli „daje" nam mandaty. Mandaty zdobywamy kartką wyborczą. Mandaty przyjmujemy wprost od wyborców. Może to dziś niemodne, może łatwiej dojść dziś do mandatów inną drogą... ale sjoniści hołdują jeszcze „przestarzałym" zasadom demokracji tak dziś poniewieranej.

Dlatego nie ubiegamy się o komisarjaty, o udział w tymczasowych Zarządach i nikt nam nie robi łaski, jeżeli nas „wpuszcza" do takich Zarządów. Kahał tarnowski musi być raz uporządkowany. Skończyć się musi dżungla tarnowska. Skończyć się musi gospodarka rabunkowa, gospodarka N. N. pozycyj i bonów. Kres tej gospodarce położyć może tylko Zarząd kahalny, wybrany przez całą ludność żydowską. Akt wyborczy bez sztuczek, bez machinacyj i bez fałszywych list wyborczych może dać żydostwu tarnowskiemu Zarząd kahalny, któryby się cieszył zaufaniem całego społeczeństwa żydowskiego.

Jeżeli p. Dr Offner, który jest człowiekiem czystych rąk tak rozumie swoją misję i przeprowadzi wybory czyste, to dobrze zasłuży się żydostwu tarnowskiemu i dlatego musi p. Dr Offner dobrać sobie taki skład Zarządu, który będzie współpracował, a nie przeciwdziałał temu zadaniu. Zarząd komisaryczny może przeprowadzić tylko wybory. Do dłuższych rządów w kahale żaden Zarząd komisaryczny nie jest zdolny.

Niechże więc p. Dr Offner zakończy już swą listę Zarządu i obejmie agendy w kahale, bo im dłużej trwa kryzys w kahale, tem głębsze są intrygi, tem liczniejsze donosy i oszczerstwa ze strony „kandydatów" do żłobu kahalnego.

W walce o zdrową gospodarkę kahalną, o nowy Zarząd kahalny, oparty na zaufaniu całej ludności żydowskiej, w walce o czyste wybory do kahału — może p. Dr Offner liczyć na naszą pomoc... i to choć p. Dr Offner nie uznaje Organizacji Sjonistycznej.

A ta pomoc będzie mu potrzebną, o ile rzeczywiście przystąpi do walki o czyste wybory. Tak... o czyste wybory będzie p. Dr Offner musiał walczyć, bo i w nowym Zarządzie kahalnym znajdować się będą „mistrze" w układaniu listy wyborczej, przyczem musi się uwzględnić, że cała „maszynerja" kahalna nastawioną była od lat na „robienie" wyborów.

X.

Zima nadchodzi...

Zima się zbliża. Wkrótce mróz zaglądnie do izb i zmniejszą się możliwości zarobkowania. Powiększy się znacznie ilość bezrobotnych, gdyż wiele prac publicznych i prywatnych ulegnie przerwie z powodu zimna. Skończą się prace sezonowe, a setki ludzi pozostanie bez grosza, bez chleba, bez opału i bez odzieży. Z funduszów państwowych lub samorządowych, przeznaczonych dla bezrobotnych, mała stosunkowo ilość korzysta. Wielka ilość tych biedaków, rekrutujących się ze sfer kupieckich, straganiarzy i sklepikarzy nie posiada wymaganych warunków, uprawniających do korzystania z tych funduszów, które — nawiasem mówiąc — są bardzo skromne i daleko niewystarczające wobec ogromu nędzy, jaka panuje szczególnie w ulicy żydowskiej. Poważni bowiem obywatele dopiero do niedawna dobrze sytuowani, którzy hojne łożyli kwoty na cele społeczno-charytatywne i społeczno-kulturalne — dziś żyją w najskrajniejszej nędzy i nie mając na kawałek chleba dla siebie i swych rodzin, są skazani na dobroczynność publiczną.

Nadchodzi ciężki okres — okres głodu i mrozu dla setek, a może i tysięcy rodzin. Należy wczas pomyśleć o ratunku dla tych nieszczęśliwców. Należy już zorganizować systematyczną, na szeroką skalę zakrojoną akcję, by być przygotowanym na wielkie zadania, które nas czekają w najbliższym czasie. Już dziś należy pamiętać o tych biedakach, którzy marzną w suterenach bez chleba.

Nie wolno zamknąć się w swym ciasnym kręgu rodzinnym i przymknąć oczy na nędzę bliźnich. Nie wolno nam przejść obojętnie nad temi smutnemi zjawiskami życia społecznego. Sytemu i dobrze odzianemu nie wolno przejść obojętnie obok nędzarza, ubranego w łachmany, którego trawi męka kurczu głodowego. Nieszczęśliwcom musimy nieść pomoc, a to nie z ochłapów, lecz pomoc systematyczną, dostateczną. Do tej pomocy należy się gruntownie przygotować. Instytucje społeczne i charytatywne winne już rozpocząć swą działalność przygotowawczą. Zarząd miejski i kahał winne znacznie rozszerzyć swą działalność w dziedzinie opieki społecznej. Należy pomyśleć o otwarciu kuchni ludowej, herbaciarni itp., o rozdziale węgli i odzieży potrzebującym.

O tem należy już pomyśleć, by być odpowiednio przygotowanym na czas, kiedy zajdzie potrzeba udzielenia pomocy.

v.

Podziękowanie

Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie, Żydowskiemu Towarzystwu Templowemu na Strusinie, rabinowi Jakóbowi Kurzowi, Żydowskiemu Towarzystwu Gimnastyczno-Sportowemu „Samson" oraz wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę naszemu Ojcu

błp. Mojżeszowi Apflowi

tudzież za słowa pociechy i wyrazy współczucia, dziękują serdecznie

APFLOWIE i MENDEREROWIE

Wyjaśnienie w sprawie gazu ziemnego

Doszło do naszej wiadomości, że pewni niepowołani osobnicy, nie wiadomo z jakich powodów i w czyim interesie, rozsiewają wersje, że gaz ziemny wprowadzony do gazociągów miejskich, będzie bezwonny, wskutek czego bardzo niebezpieczny a wersje te mogą PT. Konsumentów zrażać do gazu.

Wyjaśniamy więc, że te niefachowe i zupełnie bezpodstawne wersje są oparte na nieznajomości rzeczy, gdyż gaz ziemny posiada charakterystyczną woń gazoliny a oprócz tego będzie jeszcze w naszym zakładzie specjalnie intenzywnie zawaniany, co pozwoli natychmiast uchodzące najdrobniejsze ilości gazu z nieszczelnej instalacji, wykryć powonieniem.

Zwracamy zarazem uwagę, że gaz w przyszłości zmieni woń, lecz ta ostatnia będzie bardzo charakterystyczna i intensywna.

O najdrobniejszych nieszczelnościach w instalacjach i o uchodzeniu gazu należy natychmiast zawiadomić **Gazownię** miejską na Nr. telefonu 33, czynny przez całą dobę bez przerwy.

Zarząd Gazowni miejskiej w Tarnowie

Praca na rzecz Keren Hajesod jest nakazem chwili dla wszystkich przyjaciół Erec-Izrael!

50-lecie Konferencji Katowickiej

Towarzysze nasi z Katowic obchodzą dnia 4 listopada 1934 piękną uroczystość z okazji 50-lecia konferencji katowickiej.

Tęsknota za krajem ojczystym, miłość do Ziemi Praojców ujawniła się w różnych postaciach podczas dwutysiącletniej naszej wędrówki golusowej. „Miłośnicy Sjonu" kładą podwaliny pod ruch sjonistyczny. Leon Pinskier toruje drogę sjonizmowi, ogłaszając „Autoemancypację", w której autor już całkiem konkretnie wskazuje na Palestynę, jako jedyną ostoję przyszłości Narodu żydowskiego i rzucając przytem popularne między lud żyd. hasło ? אם אין אני לי—מי לי

Z inicjatywy Leona Pinskiera zebrała się też w r. 1884 w Katowicach w dniach od 5—11 listopada pierwsza konferencja „Miłośników Sjonu", w której uczestniczyli członkowie różnych towarzystw „Chowewe Sjon", działających już przedtem w krajach cesarstwa rosyjskiego i niemieckiego.

Na konferencji w Katowicach uczyniono pierwszą próbę zespolenia rozsianych wówczas w różnych krajach towarzystw kolonizacyjnych i stworzono też organ wspólny „Der Kolonist".

Gdy pojawił się Teodor Herzl — „Miłośnicy Sjonu" stali się wiernymi i oddanymi pionierami sjonizmu herzlowskiego. Dziś ruch sjonistyczny obejmuje już całe żydostwo, a zasięg pracy sjonistycznej wnika do każdej komórki życia żydowskiego.

Na konferencji w Katowicach w r. 1884 „Miłośnicy Sjonu" byli garstką zatroskanych o przyszłość żydostwa braci, którzy w sercu nieśli żar i miłość ku Ziemi ojców. Dziś Katowice są odcinkiem wielkiego ruchu sjonistycznego, który wykuwa nową przyszłość narodowi żydowskiemu. Tem większą jest nasza wdzięczność dla tych pionierów sjonizmu, którzy przed 50 laty kładli podwaliny pod potężny dziś ruch wyzwoleńczy żydostwa.

Jubileusz 50-lecia konferencji katowickiej — to jubileusz pierwszych pionierów sjonizmu. Świat sjonistyczny winien godnie uczcić pamięć tych pierwszych bojowników sjonistycznych. Wszędzie, gdzie tętni życie sjonistyczne — powinno się obchodzić święto jubileuszu 50-lecia konferencji katowickiej.

Dr Chomet

Obchód 50-lecia Konferencji Katowickiej

Dnia 4 listopada 1934 odbędą się w Katowicach łącznie z Konferencją Okręgową Organizacji Sjonistycznej uroczystości jubileuszowe z okazji 50-lecia konferencji katowickiej. Uroczystość zakrojona na wielką skalę zostanie zaszczycona obecnością posła dra Thona prezesa Organizacji, dra I. Schwarzbarta prezesa Św. Związku Ogólnych Sjonistów. tow. Neigera członka A. C., oraz członków Egzekutywy Organizacji Sjonistycznej, jakoteż delegatów na Konferencję Okręgową.

Program uroczystości: godz. 9-ta rano: nabożeństwo w templu dla młodzieży, godz. 10—13: obrady Konferencji Okręgowej w lokalu przy ul. Jana 11, godz. 13—14: raport młodzieży przy ul. Sobieskiego 3, godz. 14—15: przerwa obiadowa, godz. 15—18: Akademja w Sali Powstańców, ul. Sokolska, godz. 20·30: bankiet w sali Concordja, Stawowa 19.

Staraniem Komitetu Lokalnego Organizacji Sjonistycznej w Katowicach ukaże się **broszura jubileuszowa** o objętości około 50 stron, która zawierać będzie artykuły wybitnych przywódców sjonistycznych, m. in. także mistrzowską mowę posła dra Thona na 25-lecie konferencji katowickiej. Broszura sprzedawana będzie w dniu Konferencji.

Bilety na uroczystość tylko w przedsprzedaży nabyć można w firmie L. Neumann, Katowice, ul. Stawowa 16.

Dla uczestników z poza Katowic (tylko dla delegatów za okazaniem legitymacji) bilety sprzedawać się będzie w dzień Konferencji w lokalu Organizacji Sjon. przy ul. Jana 11 od godz. 10—11.

BLIMA HERZBERG Dębica • PINKAS STROM Tarnów

zaręczeni w październiku 1934

(Osobnych zawiadomień nie wysyła się)

Z okazji zaręczyn tow. Pinkasa Stroma z p. Blimą Herzberg z Dębicy serdecznie gratulują

Ciechanowski H., Leser Mendel

Z okazji zaręczyn kolegi Sendera Grossa z p. Bronką Sandberg z Krakowa serdecznie gratulują

Ciechanowski H., Degen H., Rosenblatt I. Bracia Klein, Ludmer I., Weindling Ch. Zawader Ch.

Z okazji zaręczyn kol. Leona Spiry z p. Andą Gintlówną serdecznie gratulują

Samuel Salamon, Leon Faber Moses Weissman, Zygmunt Bernfeld Abraham Knecht, Norbert Manheimer

Podziękowanie

WPanom מוהלים Salomonowi Blaugrundowi i Simonowi Weinstockowi za higieniczne udane przeprowadzenie zabiegu obrzezania naszego synka składamy tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie.

L. Haberowie

Podziękowanie

JWPanu Drowi **Ludwikowi Eisenowi** na bezinteresowne i troskliwe leczenie oraz WPani **Gizeli Schiffowej** za skuteczne i szczęśliwe przeprowadzenie porodu składamy wyrazy głębokiej wdzięczności i serdecznego podziękowania.

Symche Atlas z żoną

CH. N. BIALIK (4

HAMATMID

(Dokończenie)

Ożywił się chłopak... Kwiaty nadziei
Zgnębioną duszę jego uściełiły,
Wskazały mu przyszłość, nagrody za trudy
I ogień miłości do kącika wznieciły.
I jako ten szlifierz, na swojem kole
Ostrzy żelazo, że zda się, iż płonie,
Tak on mózg ostrzy przy swoim stole,
Aż wszystkich rozdziałów gemary nie wchłonie.
I gdy raz w zimową noc księżycową
Zrozumiał zawiły rozdział gemary —
Czuł się jak niezwyciężony bohater,
A krew mu grała jak fanfary.
I w serce jego nadzieja wstąpiła
I dała zwycięzcy gałązkę wawrzynu,
I śni na jawie sen piękny, tak miły,
I w sidłach fantazji się rwie jak ptaszyna.
I widzi swój powrót w rodzinne mury,
W głowie „Szas" i „Poskim" i dyplom nareszcie,
Zazdrość wśród wszystkich jego kolegów,
Radość rodziców i sława w mieście.
A imię jego, co ukryte było,
Zabłyśnie nagle w Mirze, w Wołożynie,
I będą go wszyscy błogosławili,
I we wszystkich krańcach świata zasłynie...
Matmid zasłynie? — Czy prawdą to będzie,
Że imię jego będzie sławne wszędzie?
A więc: „amar Rawa, oj amar Rawa".
I tak śni dalej, a serce jego
Grubszemi węzły się z wszystkiem związuje,
Kocha swój kącik ciasny, ponury,
Obszerną gemarę, nawet głód swój miłuje.
Ale któż to wlał tę kroplę goryczy
W melodję ucznia, co gemarę czyta?
Kto sprawił tę wielką żałość niepojętą,
Która w melodji gemary ukryta?

Tylko ten, który przeszedł przed domem jesziwy
O północy, o wczesnym świcie
I słyszał głos spóźnionego „Matmida"
I widział ucznia poświęcającego życie,
I słyszał głosik smutny, tęskniący,
Tę słodką gorycz i słodycz gorzką —
On zrozumie „Matmida" trud szary,
Zrozumie ten smutek melodji gemary!...

Co zatruwa wasz głos, więźniowie kącików?
Dlaczego wasz śpiew tak płacze i prosi?
Czy opłakujecie dnie pogrzebane?
Czy za duszę złamaną wasz płacz się podnosi?
Czy świat wasz zniszczony opłakujecie?
Czy chcecie powiedzieć, że życia pragniecie?
Czy chcecie ożywić ostatkiem duszy
Te suche słowa, co was wysuszyły?
Czy wołacie litości i dobroci świata,
By wam na zbawienie wkońcu przybyły?
Szukacie oka, by widziało tę próbę
I serca, co waszą zrozumie zgubę?
Nieszczęśliwi! Oko was nie widzi,
Serce dla was nie bije i krew nie płynie!
Wasze westchnienie, jak dusza wygnana,
W ciemności nocy, niesłyszane, ginie!...

Jedno tylko ucho słyszy te głosy,
„Matmida" jęki i ucznia łkania,
Ono to zawsze słuchać gotowe
Jego wielkiej goryczy i jego płakania,
Co doń się unoszą rannemi skrzydłami,
I z głosem „Matmida" raniutko wstaje —
To rektor jesziwy, świetny w nauce,
Jemu to śpiew ptaszka zasnąć nie daje.
Gdy słyszy rano „matmida" głos tęskny,
Łza się na bladą twarz starca leje —
Ten głos to echo jego młodości,
On przypomina mu własne dzieje...
I słucha, jak on się uczy z ochotą
I łzy spływające po twarzy sędziwej,
W świetle świecy błyszczą jak złoto
Na tle srebrzystem jego brody siwej..
Co płacze twe serce, o starcze? Czy ci [wspomina
Chłopca wygląd marny, twe lata biedy,
Kiedy podobnie jak błędna ptaszyna
Męczyłeś się, głodem przymierając niekiedy?
Czy lata pilności wspominasz z radością?
Lub twą tułaczkę po szerokim świecie.
Dlaczego płaczesz? Męczyłeś się wprawdzie,
Z tej walki zwycięski wyszedłeś przecie!

Z ciemności ku światłu cię Bóg poprowadził!
Lub może płacze twe serce zmęczone,
Że naszym siłom ginąć dajemy,
I z wielkim bólem ci przepowiada,
Że wkońcu my sami, jak listek zwiędniemy?
Lub może mówi twe serce proroctwa
I widzi, co będzie z tym chłopcem w przyszłości?
Widzi owieczkę w pustyni ginącą,
Biednego robaczka, co przepadł w ciemności?..

Widziałem w młodości tych niemych budowniczych
Słyszałem, jak oni głosy podnoszą,
Zmarszczone czoła i oczy głębokie,
A blade ich twarze — litości proszą.
Każda zmarszczka do mnie mówiła,
To — zgasłe iskry, wrażenia zdławione,
Każde spojrzenie bez słów uderzało
W mą głowę zbolałą, w serce zranione...
I kiedy wspominam bolesne ich jęki,
Oczy ich wielkie i twarz aż siną,
Woła me serce: „O wielki Boże!
Te wielkie siły, dlaczego tak giną?"...

Nie chciał mój los, bym zginął razem z wami,
Na zawsze się z starą jesziwą rozstałem,
Porzuciłem Torę, opuściłem wszystkich
I na innej drodze sam jeden zostałem...
Czasy się zmieniły... Daleko od was
Siedzibę i ołtarz mój założyłem,
Ale pamiętam dokładnie was wszystkich,
Wasz obraz nie schodzi z mego serca na chwilę.
Pamiętam — jakie wydajne to ziarno,
Jak zdrowe nasiona w tej waszej ziemicy!
Wpuście choć jeden promyczek światła,
A doczekacie się złotej pszenicy!
Wpuście choć jeden wietrzyk łagodny,
Niech was oczyści i niech was zmieni,
A wtedy pójdziecie na drogę szczęścia,
Wtedy będziecie wszyscy zbawieni
I pomnę: giniecie, nie mając zbawienia —
Ach, żal mi cię, żal — biedny narodzie!
Jaka przeklęta i pusta ta droga,
Że takie nasiona giną w kamieniach!..

KONIEC.

Przełożył **Cwi Szlomo Wróbel**
uczeń Hebr. Gimn. „Safa Berura" w Tarnowie

„Genjalny“ pomysł

P. Dr Offner jeszcze nie objął urzędowania w kahale. Wciąż jeszcze jest zajęty swą misją ułożenia listy członków tymczasowego zarządu kahalnego. Wszystko jeszcze wisi w powietrzu i nie wiadomo jaki będzie koniec całej tej akcji. Ale pewne sfery a raczej pewne indywidua już podjęły przeciw p. Drowi Offnerowi walkę podjazdową. Broń, jaką posługują się ci zacni panowie jest znana. Donosy. Oczerniają swych przeciwników wobec władz. Na sjonistów piszą n. p., że są antypańśtwowcami i antyrządowcami. Innym znów przeciwnikom politycznie niezaangażowanym, przylepiają łatkę sjonistyczną Tak było dotychczas. Obecnie coś się widocznie zmieniło. Straszak sjonistyczny już nie jest zdaje się taki groźny no i skuteczny. Jakżeż więc „utrącić“ p. Dra Offnera? Wpadli na genjalny pomysł. Poprostu „doniesiono“, że p. Dr Offner jest... endekiem. Niemniej i niewięcej tylko endekiem.

Donosiciele zdaje się zupełnie stracili już rozum i tym swym najnowszym idjotycznym kawałem zupełnie się ośmieszyli.

Uruchomienie seminarjum hebrajskiego

dla zaawansowanych i władających językiem hebr.

Wydział „Tarbutu“ podaje niniejszem do wiadomości, że zostało uruchomione seminarjum hebrajskie dla zaawansowanych i władających językiem hebrajskim pod kierownictwem pp. profesorów gimnazjum i szkoły hebrajskiej „Safa Berura“.

Seminarjum to obejmuje 4 przedmioty, a to:

1) Historja żyd. — w soboty od 8—9 wiecz. — prowadzić będzie p. Dr Führerówna.

2) Nowoczesna literatura hebr. — w poniedziałki od 8—9 wiecz. — prowadzić będzie p. profesor Kresch.

3) „Tnach“ — we wtorki od 8—9 wiecz. — prowadzić będzie p. A. Weinberg.

4) „Miszna“ — we czwartki od 7—8 wiecz. — prowadzić będzie rabin Dr Weissmann.

Wykłady odbędą się w budynku szkoły „Safa Berura“ (I piętro) i rozpoczynają się już w sobotę dnia 3 listopada br.

Zgłoszenia przyjmuje prezes „Tarbut“ p. Weinberg w ciągu przyszłego tygodnia w sali wykładowej w godzinę przed rozpoczęciem wykładów.

Ponadto zawiadamia się, że staraniem tut. wydziału „Tarbutu“ zorganizowane zostały i odbywają się już następujące kursa: 3 kursa „lador hacair“ alef, 1 kurs „laszon wesefer“ alef i 1 kurs „laszon wesefer bejt“.

W najbliższych dniach zostaną uruchomione dalsze kursa z „laszon wesefer“ gimel i dalet.

Zgłoszenia przyjmuje się jeszcze w niedzielę 4-go i poniedziałek 5-go listopada br. od godz. 7—8 wiecz. w lokalu Ochronki żydowskiej.

Dom dla bezdomnych

W b. miesiącu ukończono całkowicie budowę domu dla bezdomnych. Jest to budynek parterowy murowany i kryty dachówką, o wyglądzie estetycznym. Budynek składa się z 20 mieszkań jednoizbowych.

Dnia 28 bm. odbyło się uroczyste poświęcenie budynku przez ks. biskupa Lisowskiego i oddanie budynku w posiadanie magistratu. Robotami kierował p. Inż. Balsam.

Na uroczystości poświęcenia przemawiali p. rejent Ryblewski i wiceprezydent p. Mgr. Kołodziej.

Pożyteczny przewodnik

We Wiedniu, który jest dziś jedynem prawie miastem, gdzie ukazują się sionistica niemieckie, wydał Ludwig Nath (Rennweg 94) bardzo pożyteczny przewodnik po Palestynie. Z przewodnikiem Adama żadnego podobieństwa; od Pressa nowego odbiega w innym kierunku, z „Palästinakunde“ Herrmanna tylko jedna dziedzina go wiąże, a z wydanym dopiero „Palästina-Bilder-Buch“, który do wymienionych książek piękną stanowi ilustrację, tylko rzadko tematyka go łączy. Ten przewodnik jest w swoim rodzaju, bo wybiega daleko poza „Palästina, Land und Verwaltung“, które wydał amerykański komitet palestyński.

„Handbuch 1934 der Industrie, Handlels — und Gewerbe-Unternehmungen, mit Branchenverzeichnis und Zolltarif“, o którym mowa, przedstawia na 119 stronach to mniejwięcej, co znajdujemy w „Tocartenu“, które wydał „Igud Lemaan Toceret Haarec“. Wyczerpująco i ściśle informuje przewodnik wiedeński każdego, kto interesuje się konkretnemi możliwościami przemysłowemi i handlowemi w Palestynie. Może on dzięki zapodaniom przewodnika Seidena, wydanego przez Natha, nawiązać kontakt z interesującą go firmą, może się rozejrzeć w ustroju i obliczu życia przemysłowego i handlowego w Palestynie. Dlatego oddaje ten przewodnik tym, którzy zajmują się zagadnieniem uplasowania kapitału w handlu czy przemyśle, tym, którzy chcą jechać do Palestyny, bardzo duże usługi. Nie waham się więc go polecić sferom handlowym i przemysłowym, dodając, że przewodnik R. Seidena i A. Holzera (Palästina-Informationsbuch) uzupełnia przewodnik niniejszy. Autor R. Seiden słusznie opracował przewodnik handlu i przemysłu, a zapowiedź odnowienia tej książki cieszy nas, bo dążność do utrzymania dzieła w stałej aktualności jest chwalebna.

PAG (Kasa Kredytowa i Związek dla wymiany towarowej z Palestyną) trzecią już książkę palestyńską inicjuje. (Gam Miwina jocejt tora).

Prof. Dr S. Stendig.

Kahał śpi

Kahał śpi. Budzi się tylko, gdy umrze któryś z obywateli nie należących do ortodoksji kahalnej... Wówczas zaostrza się apetyt kahalników. Są wówczas bezlitośni. Nie należy taki nieboszczyk do ortodoksji rządzącej — niech płaci rodzina, niech wie, co znaczy zezwolenie na grób, uzyskane od bogobojnika kahalnego. Rozpoczynają się wstrętne targi o opłatę za grób... dwa tysiące... trzy tysiące złotych... Rodzina złamana, zbolała wreszcie ustępuje... i tak wszystko — nieboszczyk i pieniądze idą do grobu wieczystego, ponurego. A na mleko, nabiał dla żyjących w szpitalu żydowskim kahał dłużnym jest tysiące złotych i pensji urzędnikom kahalnym się nie wypłaca — bo niema pieniędzy... Pieniądze bowiem idą do grobu... i pozostają jeno pomniki w postaci N. N. pozycyj i licznych bonów.

Jonas Turkow w Tarnowie

Znana para artystów sceny i ekranu Jonas Turkow i Djana Blumenfeld na czele pierwszorzędnego zespołu warszawskiego teatru „Scala“ wystąpi gościnnie wkrótce w Tarnowie. Jonas Turkow, świetny reżyser i inscenizator wystawi w Tarnowie trzy najlepsze sztuki swego repertuaru, które odniosły rekordowe powodzenie tak na scenach żydowskich jak i zagranicznych, a obecnie idą w Krakowie w Teatrze Żydowskim a mianowicie: głośną sztukę antyhitlerowską Leonarda Franka. Przyczyna (Di Sybe), świetną sztukę sowiecką Borysa Ławreniewa: 41-szy (Der Ajnynfercigste) i Dr Lewina-Rassenhass.

Niewątpliwie publiczność naszego miasta z zadowoleniem przyjmie wiadomość o przybyciu artystów tej miary co Jonas Turkow i Djana Blumenfeld i chętnie odwiedzi powyższe inprezy.

Szczegóły w afiszach.

Błp. Dr Maurycy Simche

We wtorek, dnia 30 października br. zmarł po dłuższej chorobie błp. Dr Maurycy Simche, przeżywszy lat 57.

Śmierć znanego i powszechnie cenionego adwokata wywołała szczery żal we wszystkich sferach naszego miasta. Zmarły bowiem dzięki Swym wielkim walorom serca, czystości charakteru i wyostrzonemu poczuciu społecznemu, cieszył się wielką popularnością i poważaniem wśród całego obywatelstwa tarnowskiego.

Pogrzeb błp. Dra Simchego odbył się we środę dnia 31 października br. przy licznym udziale publiczności. Nad grobem modły odprawili rabin Dr Weissmann i kantor synagogi postępowej p. Weinberg.

Naszym długoletnim i zasłużonym członkom WP. Mgr. Wandzie i Jankowi Simchom spowodu zgonu ich błp. Ojca składa wyrazy najgłębszego współczucia

Zarząd centralny
I sekcja tenisowa ŻTGS. „Samson“

Spowodu śmierci błp. **Dra Maurycego Simchego**, długoletniego Członka-Założyciela naszego Stowarzyszenia — wyrażamy koleżance Mgr. Wandzie Simchównie, jak również Rodzinie wyrazy najgłębszego współczucia

Stow. Żyd. Słuchaczy U. J. „Ognisko“
Koło w Tarnowie

Kochanej Wandzie składamy wyrazy najgłębszego współczucia spowodu śmierci błp. Ojca

Dora Leinerówna, Tośka Schinagel-Brainin
Hala Fluhrówna

Mgr. Wandzie i Jankowi Simchom spowodu śmierci ich błp. Ojca wyrażają tą drogą szczere współczucia

Józef Fast, Herman Gutter, Herman Ormian
Roman Mellinger, Szymon Reich,

Ze sportu

Zawody towarzyskie.

Tarnovia — Mościce 4:3

Drużyna Mościc zaprezentowała się na tych zawodach bardzo dobrze i stanowiła prawie równorzędnego przeciwnika dla wicemistrza okręgu krakowskiego. Zwycięstwo Tarnovii należy uznać za szczęśliwe, gdyż raczej wynik remisowy byłby właściwym wykładnikiem sił obu drużyn.

Bramki uzyskali dla Tarnovii: Łabędź 2, Boryczko 1 i Dnensberg z rzutu karnego, dla Mościc: prawy łącznik 3.

Zawody prowadził słabo p. Krupa.

Nowowybrana Zarząd sekcji tenisa stołowego ŻTGS. „Samson“ uskonstytuował się na pierwszem swem posiedzeniu następująco: kierownik — Ormian H., zastępca kier. — Gruschow W., sekretarz — Seiden S., kapitan — Gelbwachs B., skarbnik — Celnik A., gospodarz — Birnfeld Ch., zastępca gospodarza — Baum J. D.

Ge-Be

Keren Hajesod utorował drogę dla obecnego pięknego rozwoju w Palestynie -- Keren Hajesod ma jeszcze wielkie zadania przed sobą! Wspierajcie Keren Hajesod!

Wykaz puszek ściennych z września.

Muza 3.71, Dr Schönfeld 3 02, Ezriel Hönig 3.—, Herman Fluhr 2.41, Mandelbaum 1.55, Samuel Haber 1.51, Dr Grünberg 1.50, Org. Sjon. 1.43, Abraham Spielmann 1.20, Eljasz Fluhr 1.18, Blaser 1.16, Org. Gordonja 1.15, Salamon Weiss 1.14, Abraham Koscher 1.10. **Po 1 zł**: Osterweil, Abraham Hauser, O Jortner, Leopold Schinagel, Mgr. Taubeles, Drowa Weissowa, Edward Schwager, Katz i Fleischer, Sam. Weintraub, Joachim Neiger, Zwi Zwecher, Józef Müller, Henryk Fluhr, Samuel Jacob, Leon Fleischer, Juda Freireich, Dr Offner, Gellerowa, Dr Szymon Bloch 0.96, inż. Eichhorn 0 90, Henryk Holländer 0·83, Adolf Stern 0 80, Feuerlicht 0.75, Benj. Katz 0.75, S. Ch Korn 0 73, Ch. Rössler 0.72, Jakob Weiss 0.72, Israel Bodek 1.71, Lazar Selinger 0.70, Dr Leibel 0.68, Rubin Hönig 0 68, Wolf Taubenfeld 0.65, Wild i Strauss 0.64, Leon Liebermann 0.62, Regina Handgriff 0.61, Pffeferowie 0.61, Leon Borgenicht 0.62. **Po 0 60**: Markus Chilowicz, Reinowie, B. Deresiewicz, Isak Zauder, Benj. Gawrulowicz, Oser König, Dora Blatt 0.58, Ormian 0.57, Frydzia Fisch 0.57, Związek Kredytowy 0 55, Grünhut 0.53, Isak Lustgarten 0.51. **Po 0.50**: H. Neumann, Paul Weiss, Mellochowa, Etka Beck, R. Silberpfennig, Isral Keitsch, Chiel Engel, Chanine Braun, Dr Samuel Goldmann, Anisfeld, Majer Fisch, Nechemjasz Feig, Józef Leser, Jakób Grossbard, Zwi Gersten, Gedalje Bornstein, Steinbockowie, Pinkas Trinczer, Bracia Seiden, Ch. L. Siedlisker, Jakób Volkmann, Abraham Blonder, Emil Lichtblau, Isak Kampf, Lederberger, Rachmil, Owide, L. Hönig, Chiel Kurz, Herman Osterweil, Dr Muskatenblit, Dr Menderer, Weiss, Dr Fisch 0.46, Aron Weiser 0.43, Sara Bienenstock 0 41, Dr Feiwel 0.41. **Po 0 40**: A. L. Millet, Abraham Braw, Biegeleisen, Isak Eichenwald 0.39, Jehoszua Mahler 0 35, Galicja 0.32. **Po 0 30**: Salamon Schönberg, Nowotny, Israel Schächter, Dr Fenichel 0 29, Menasze Wachtel 0 29, Singer 0 27, Sabina Degen 0.26, Jojne Körner 0.25, Grabkowicz 0,25, Potaschman 0 23, Organ. Brit Hakanaim 0.23. **Po 0.20**: N. Bieberberg, Lea Beck, Sz. Kwadratstein, Saul Margulies, Herman Keitelman, Alter Vogelfang, Abusch, Ozjasz Kleiner, Mirjam Fisch 0.17, Leon Spindler 0.16, B. Scheinok 0.15, Wiktor Thaler 0.15, Ch. Klapholz 0.14, Bcia Rosenbluth 0.09.

Wykaz ogólny za miesiąc październik. Puszki ścienne 45.62, reszta akcji noworocznej 5.91, reszta akcji kaarot 16.90, nedarim 79.50, telegramy 7.70, drzewka 32.35, znaczki 10.15, Złota księga 351.51, różne 5.50, skarbonki 13.86. Razem 739.—

Szkoła Powszechna „Safa Berura“ Puszki I kl. 11.14, II kl. 6.68, III kl. 4.05, IV kl. 4.44, V kl. 5.—, V b 8.60, VI 4.25, grono nauczycielskie 30.15. Razem 74.31.

Zarząd Nowej Synagogi

zawiadamia, że w najbliższą sobotę odprawi modły nadkantor p. Rosenblatt z udziałem chóru synagogalnego pod batutą dyryg. p. Künstlera. W czasie modlitwy odśpiewane zostaną następujące utwory w nowem opracowaniu muzycznem:

W piątek 2 bm. początek modlitwy o godzinie 4·35 wiecz.: 1) Lechu neranna. 2) Lecha dodi. 3) Adoszem Meloch. 4) Weszomru.

W sobotę 3 bm. początek modlitwy o godzinie 8·30 rano: 1) El Adojn. 2) Mimkomecha. 3) En kamocha. 4) Jehi racon. 5) Jechadszehu. 6) Kedusza musaf.

Nowy naczelnik urzędu skarbowego

Dotychczasowy naczelnik urzędu skarbowego w Tarnowie p. Machalski został przeniesiony do Izby Skarbowej w Krakowie.

Naczelnikiem urzędu skarbowego w Tarnowie został mianowany tarnowianin p. Dr Leon Sobala.

Z sali sądowej

O obrazę czci

Podczas powodzi w Wierzchosławicach pod Tarnowem zażądał starosta tarnowski p. Lissowski od dzierżawcy Wierzchosławic p. Radwana przechowania koni, należących do sąsiadujących gmin. P. Radwan odmówił przyjęcia koni. Skutkiem tego przyszło do kontrowersji, której epilog rozgrywa się obecnie przed sądem grodzkim w Tarnowie, gdzie p. Radwan odpowiada za obrazę czci p. starosty.

W poniedziałek dnia 29 bm. odbyła się druga z rzędu rozprawa, na której zeznawali świadkowie dowodowi i odwodowi. Celem przesłuchania dalszych świadków rozprawę odroczono.

Oskarża prok. Chwalibiński, Radwana zastępują adw. Dr Rozwadowski i Mgr Mütz.

Domorosły hitlerowiec przed sądem

Przed kilku miesiącami rezerwiści, powołani do odbycia ćwiczeń wojskowych w Tarnowie urządzali harce po ulicach miasta, napastując przechodniów, w szczególności Żydów, przyczem pobili i chrześcijanina o żydowskim wyglądzie. Wśród awantur wznosili okrzyki na cześć Hitlera i lżyli Państwo Polskie.

Jak przewód sądowy wykazał, są to osobnicy z Górnego Śląska, wielokrotnie karani za różne przestępstwa. Na odbytej rozprawie jeden z nich, Wiktor Ilima został skazany na 6 miesięcy więzienia. Odnośnie do innych, którzy się na rozprawie nie zjawili, sędzia Ciastoń zarządził areszt.

Wstąp w szeregi pracowników Keren Hajesod

„Cijonim baalej mikcoa”

Okazuje się, że myśl założenia związku rzemieślników ogólno-sjonistycznych „Cijonim Baalej Mikcoa“ była potrzebą chwili. Świadczy o tem wspaniały rozwój tego związku, którego szeregi powiększają się z dnia na dzień. Obecnie praca organizacyjna i kulturalna jest w pełnym toku. Prawie codziennie odbywają się kursy języka hebrajskiego, pogadanki na różne tematy sjonistyczne i palestyńskie.

Kursy hebrajskie prowadzi tow. Umański. Wkrótce uruchomiony zostanie kurs palestynografji.

W Synagodze Postępowej (Templum) przy ul. św. Anny

wygłosi rabin Dr Weissmann kazanie w piątek 2-go listopada br. Początek modlitwy wieczornej o god. 4·36 wiecz.

KRONIKA

Posiedzenie Komitetu lokalnego Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie odbędzie się w niedzielę 4 bm. o godzinie 8 wieczór w lokalu przy pl. Kazimierza 3.

Bnej Sjon. Piątek 2 listopada godz. 7 wiecz. pogadanka II. grupy, ref. tow. A. Baronówna n. t. „Smoleński“, godz. 8 wiecz. pogadanka I. grupy, ref. tow. Zeichner n. t. „Achad-Haam“.

Sobota 3 listopada godz. 12 w południe zbiórka w lokalu celem urządzenia wspólnej fotografji, godz. 4·30 popoł. plenarne zebranie członków wszystkich grup z referatem tow. Zeichnera p. t. „Aktualne problemy sjońskie“.

Poniedziałek 5 listopada godz. 8 30 wiecz. pogadanka III. grupy, ref. tow. Grünspan n. t. Leon Pinskier.

Wtorek 6 listopada godz. 7·30 wiecz. ref. tow. D Seidenówna p. t. Autoemancypacja, godz. 8·30 wiecz. V. grupa palestynografja tow. F. Bleiweis.

Środa 7 listopada godz. 8·30 wiecz. III. grupa palestynografja tow. B. Gelbwachs.

Czwartek 8 listopada godz. 7·30 wiecz. IV. grupa pogadanka ideologiczna tow L. Degena.

„Bnej Sjon“ i „Ognisko“ urządzają w sobotę, dnia 10 listopada br. w salach „Astorji“ dancing jesienny ze współudziałem ulubionego humorysty-śpiewaka Landaua.

Dzieci dla dzieci. Dnia 4 listopada br. o godz. 6 wiecz. odbędzie się staraniem młodej drużyny org. A. H. H. „Akiba“ w Tarnowie wielki wieczór pieśni i rytmicznych tańców pt. „Dzieci dla dzieci“ połączony z zabawą dla najmłodszych we własnym lokalu przy ul. Mościckiego 4. W skład nader urozmaiconego programu wchodzą: 1) Deklamacja, 2) Wesele kwiatów, 3) W kinie, 4) Modlitwa Arabów, 5) Pajac i laleczka, 6) Koncert bałałajkowy, 7) Taniec nimf, 8) Tęsknota góralki, 9) W pociągu, 10) Syjon.

Wstęp dla rodziców 30 gr., dla dzieci 20 gr.

Hazamir. Wydział przystępuje obecnie do zreorganizowania pracy Hazamiru, do ponownej rejestracyj członków jakoteż zwerbowania nowych. W tym celu odbędzie się w niedzielę, dnia 4 listopada br. o godz 8 wiecz. w lokalu Ochronki żyd. posiedzenie ścisłego wydziału Hazamiru z udziałem przedstawicieli zarządu Tarbutu. Uprasza się członków wydziału o niezawodne punktualne przybycie.

Wizo. We czwartek dnia 6 bm. o godz. 5 pop. odbędzie się w lokalu Organizacji Sjon. pl. Kazimierza 3 herbatka z referatem tow. Bienenstock na temat „Feuchtwanger a kwestja żydowska“ Wstęp wraz z garderobą 60 gr.

Kurs wyższy hebrajski z p. Dr Fuhrerówną odbędzie się w sobotę o godz. 5 w lokalu własnym przy ul. Godhamera 3.

Hechaluc-Pionier. W sobotę 3 bm. o godz. 2·30 popoł. odbędzie się referat tow, I. Keitscha na temat: „Położenie w sjoniźmie i w Palestynie“.

Stronnictwo Państwa żydowskiego. W sobotę dnia 2 listopada bm. o godz. 3·30 w lokalu Stronnictwa ul. Tertila odbędzie się Akademja Balfourowska. Referują tow. tow. Dr A. Salz, P. Zwiebel, Ch. Weindling i M. Unger. Wstęp dla członków.

Hechaluc Hamdinati. Posiedzenie hanhagi odbędzie się w sobotę dnia 3 bm. o godz. 5·30 wiecz. Uprasza się o bezwzględne i punktualne przybycie.

Dancing. W sobotę 3 listopada br. odbędzie się w salach hotelu „Bristol“ dancing na rzecz tut. Zakładu sierót żydowskich. Orkiestra pierwszorzędna. Bufet we własnym zarządzie. Liczne niespodzianki.

Wenta krzysowa. W niedzielę 4 bm. odbędzie się w sali Tow. Kurkowego w ogrodzie miejskim wenta kryzysowa. Dochód przeznaczony na powodzian.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor **Chaim Friedman**. Drukiem I. Engelberga w Tarnowie